Dosarul nr.*****
2-23148615-12-3-18102023-1

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

10.03.2026 mun.Chişinău

Judecătoria Chişinău, sediul Centru,
Președintele ședinței, judecător Liudmila Holeviţcaia,
Grefier Ana Maria Onica,

examinând în ședința de judecată publică cauza conexată, intentată:

- la acțiunea în contencios administrativ a reclamantului Furtuna Vitalii împotriva Curții de Apel Centru privind anularea în parte a actului administrativ individul defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, încasarea prejudiciului moral(dosar nr.*****), și,
- la acțiunea în contencios administrativ a reclamantului Furtuna Vitalii împotriva Curții de Apel Centru privind anularea actului administrativ individul defavorabil și a deciziei adoptate în procedura prealabilă, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, încasarea prejudiciului moral(dosar nr.*****),
-

a c o n s t a t a t:

Argumentele părților:
Dosarul nr.***:

Reclamantul – Furtuna Vitalii, la 18.10.2023 s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ împotriva Curții de Apel Chișinău, formulând următoarele cerințe:

- anularea în parte a ordinului președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău Mîra Ghenadie nr.***** din *****, „privind încetarea suspendării din funcție și încetarea raporturilor de serviciu cu **********Furtun Vitalii” și obligarea pîrîtului Curtea de Apel Chișinău de a emite actul administrativ, prin care a admite integral cererea lui Furtuna Vitalii și a dispune calcularea și achitarea tuturor plăților salariale cuvenite reclamantului Furtuna Vitalii(anterior angajat în funcția de **********al **********Curții de Apel Chișinău), pentru perioada absenței forțate de la muncă (suspendare din funcție) din ***** și pînă la data de *****;
- încasarea din contul pîrîtului Curtea de Apel Chișinău în beneficiul reclamantului Furtuna Vitalii a prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei și a cheltuielilor *****e compuse din cheltuieli pentru asistență juridică și alte cheltuieli de judecată;

În argumentarea acțiunii depuse reclamantul a explicat că, a fost angajat în calitate de **********al **********Curții de Apel Chișinău, în baza ordinului – ***** din *****.

Ulterior, prin ordinul vicepreședintelui Curții de Apel Chișinău Iordan Iurie - ***** din *****, în temeiul prevederilor art.53 lit.a), c) din Legea nr.158 din 04.07.2018, „cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public”, s-a dispus suspendarea raporturilor de serviciu

ale reclamantului Furtuna Vitalii din funcția de **********al **********Curții de Apel Chișinău, începînd cu data de *****, și anume din considerentul aplicării arestului preventiv, și recunoașterii în calitate de bănuit și învinuit.

Indică că, prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție Botezatu Mariana din 24.10.2018, Furtuna Vitalii a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art.42 alin.(5), art.*****alin.(1^1), art.42 alin.(5), art.325 alin.(3) lit.a^1) Cod penal.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție Botezatu Mariana din 21.02.2019, s-a dispus completarea acuzării înaintate lui Furtuna Vitalii, acestuia fiindu-i încriminat în cele din urmă comiterea infracțiunilor prevăzute de art.42 alin.(4), (5), art.307 alin.(1), art.45 alin.(1), art.325 alin.(3) lit.a^1) Cod penal.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție Botezatu Mariana din 21.02.2019, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a învinuitului Furtuna Vitalii cu privire la un capăt de acuzare art.42 alin.(5), art.*****alin.(1^1) Cod penal, din motivul lipsei elementelor infracțiunii.

Ulterior, prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție Cazacov Elena din 29.10.2020, s-a dispus modificarea învinuirii înaintate lui Furtuna Vitalii, acestuia încriminîndu-i-se comiterea infracțiunilor prevăzute de art.*****alin.(2) lit.d), art.42 alin.(4), (5), art.307 alin.(1) Cod penal.

Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din *****, Furtuna Vitalii, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.*****alin.(2) lit.d) Cod penal și condamnat la o pedeapsă în formă de închisoare, pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. Pedeapsa închisorii s-a redus cu 112 zile în conformitate cu prevederile art.385 alin.(5) Cod de procedură penală. În temeiul art.90 Cod penal, pedeapsa închisorii a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 3 ani.

Tot prin sentința dată, Furtuna Vitalii, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(4), (5), art.307 alin.(1) Cod penal, a fost achitat din motiv că, fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Prin aceiași sentință s-a dispus aplicarea în privința lui Furtuna Vitalii a măsurii preventive „obligarea de a nu părăsi țara”, pînă la definitivarea sentinței.

Instanța de fond a dispus confiscarea de la Furtuna Vitalii a contravalorii sumei de 2 000 euro, convertiți în valuta națională la cursul BNM, la data executării sentinței în această parte.

De asemenea instanța de fond a dispus ca corpul delict, plic cu inscripția „Ambalajul nr.4 conform raportului de expertiză nr.*****din*****”, în care se conține un plic cu inscripția „Plic ce conține obiectele ridicate în cadrul percheziției din ***** efectuate în biroul nr.*****, Curtea de Apel Chișinău, la masa de lucru a cet.Furtuna Vitalii, dosar penal nr.*****”, în care se conține, un hard disck portabil de culoare sur combinat cu albastru de model Transcend cu cablu de încărcare, telefon mobil de model Nokia de culoare sur deschis combinat cu sur închis, hard disk de model Samsung s/n *****, un plic cu inscripția „Samsung Furtuna Vitalii”, în care se conține un telefon mobil de model Samsung într-o husă de culoare sură, în temeiul art.162 alin.(1) pct.4) Cod de procedură penală, să fie restituite proprietarului Furtuna Vitalii.

Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel *****din 28.06.2023, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Gheorghiștean Irina, avocatului, Pavlenco Tatiana, în interesele lui Furtuna Vitalii și părțile vătămate, Parpalac Gheorghe și Parpalac Lia. A fost admis apelul declarat de avocatul, Ceachir Anatolie, în interesele lui Brînza Liubovi, s-a casat parțial sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din ***** în partea încetării procesului penal de învinuire a lui Brînza Liubovi *****în baza

art.art.45 alin.(1), 325 alin.(3) lit.a[1]) Cod penal (episod numit convențional Scarlat), cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte prin care s-a achitat Brînza Liubovi *****, învinuită în baza art.325 alin.(3) lit.a[1]) Cod penal(episod numit convențional Scarlat), pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, în rest, sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din *****, a fost menținută.

La data de 11.10.2023, reclamantul Furtuna Vitalii a depus recurs ordinar împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel *****din 28.06.2023 și a sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din *****.

La fel notează că, la data de 21.08.2023, Furtuna Vitalii a depus o cerere prin care a solicitat anularea suspendării, și eliberarea din funcția de **********al **********Curții de Apel Chișinău, cu achitarea tuturor plăților salariale pentru perioada absenței forțate de la muncă.

Prin ordinul președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău Mîra Ghenadie nr.***** din *****, a fost admisă parțial cererea depusă de către Furtuna Vitalii, s-a încetat suspendarea raporturilor de serviciu dispusă prin ordinul - ***** din ***** și s-au încetat raporturile de serviciu prin demisie cu Furtuna Vitalii din funcția de **********, începînd cu data de *****, cu achitarea compensației pentru 21 de zile calendaristice de concediu de odihnă anual nefolosit pentru perioada ***** - *****.

Din start menționează că, ordinul în cauză l-a recepționat la data de 20.09.2023, fapt confirmat prin ștampila aplicată pe plicul anexat la acțiune în contencios administrativ, astfel că, termenul de 30 de zile pentru depunerea acțiunii în contencios administrativ îl consideră respectat integral.

Consideră ordinul dat ilegal, neîntemeiat și nejustificat, urmînd a fi anulat parțial, cu obligarea emiterii actului administrativ de admitere a solicitărilor privind calcularea și achitarea plăților salariale reclamantului Furtuna Vitalii, reieșind din următoarele considerente de fapt și de drept:

Potrivit cerințelor art.46 alin.(2) din Legea privind organizarea judecătorească nr.514 din 06.07.1995, „**********instanței judecătorești asistă judecătorii în procesul de înfăptuire a justiției. În cadrul *****se instituie, respectiv, subdiviziuni ale grefierilor, **********i, traducătorilor, interpreților, subdiviziuni pentru generalizarea statisticii *****e, pentru analiza, sistematizarea și unificarea practicii *****e, precum și subdiviziuni pentru documentarea și asigurarea desfășurării procesului *****. Personalul *****este compus din funcționari publici supuși reglementărilor Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public”.

Conform normei art.47 alin.(2) din Legea menționată supra „poate fi **********persoana care are diplomă de licențiat în drept sau echivalentul acesteia, cu o vechime în muncă în specialitate juridică de cel puțin un an, selectată în baza prevederilor Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public”.

Conform rigorilor art.53 lit.a), c) din Legea nr.158 din 04.07.2018, „cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public”, „raporturile de serviciu se suspendă de către autoritatea publică: lit.a) dacă funcționarul public este arestat preventiv sau îi este aplicat arestul administrativ; lit.c) în cazul recunoașterii în calitate de bănuit sau al emiterii în privința acestuia a unei ordonanțe de punere sub învinuire privind comiterea de către funcționarul public a unei infracțiuni care ar prejudicia imaginea, prestigiul, interesele legale ale autorității publice sau legate de exercitarea atribuțiilor funcției publice pe care o deține, pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești”.

Potrivit rigorilor art.55 alin.(1) din Legea sus-menționată, „în cazurile în care motivele ce au provocat suspendarea raporturilor de serviciu încetează sau, după caz, la sfîrșitul perioadei pentru care a fost aprobată cererea de suspendare, funcționarul public este reîncadrat în funcția publică exercitată înainte de suspendare sau într-o funcție publică echivalentă vacantă ori temporar vacantă dacă cea anterioară nu mai există, cu excepția situației în care autoritatea publică a fost lichidată”.

În conformitate cu prevederile art.14 lit.d) din aceiași Lege, „funcționarul public are următoarele drepturi generale: lit.d) să beneficieze de condiții normale de muncă și igienă de natură să-i ocrotească sănătatea și integritatea fizică și psihică, precum și de un salariu corespunzător complexității atribuțiilor funcției”.

Cerințele art.90 Codul muncii specifică că, „alin.(1) în cazul restabilirii la locul de muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat acestuia. Alin.(2) repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în: lit.a) plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului în cazul transferului sau al eliberării nelegitime din serviciu; lit.b) compensarea cheltuielilor suplimentare legate de contestarea transferului sau a eliberării din serviciu (consultarea specialiștilor, cheltuielile de judecată etc.); lit.c) compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului. Alin.(3) mărimea reparării prejudiciului moral se determină de către instanța de judecată, ținîndu-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decît un salariu mediu lunar al salariatului. Alin.(4) în locul restabilirii la locul de muncă, părțile pot încheia o tranzacție de împăcare, iar în caz de litigiu - instanța de judecată poate încasa de la angajator, cu acordul salariatului, în beneficiul acestuia, o compensație suplimentară la sumele indicate la alin.(2) în mărime de cel puțin 3 salarii medii lunare ale salariatului”.

Potrivit normei art.143 alin.(1) lit.b) Codul muncii, „dacă nu se contestă cuantumul tuturor sumelor ce se cuvin salariatului de la unitate, efectuarea achitărilor se face în caz de încetare a contractului individual de muncă cu un salariat care nu lucrează pînă în ziua eliberării din serviciu (concediu medical, absență nemotivată de la serviciu, privațiune de libertate etc.) - cel tîrziu în ziua imediat următoare zilei în care salariatul eliberat a cerut sa i se facă achitările”.

În conformitate cu prevederile art.156 alin.(3) din Codul muncii, „mărimea concretă a sporului pentru îndeplinirea obligațiilor de muncă ale salariatului temporar absent se stabilește în funcție de volumul real de lucrări executate, dar nu poate depăși 100 la sută din salariul tarifar sau de funcție al salariatului absent”.

Conform cerințelor art.79 Codul muncii, „litigiile legate de suspendarea contractului individual de muncă se soluționează în modul stabilit la art.354-356”.

Norma art.348 Codul muncii, „jurisdicția muncii are drept obiect soluționarea litigiilor individuale de muncă și conflictelor colective de muncă privind purtarea negocierilor colective, încheierea, executarea, modificarea, suspendarea sau încetarea contractelor colective și individuale de muncă, a convențiilor colective prevăzute de prezentul cod, precum și soluționarea conflictelor colective privind interesele economice, sociale, profesionale și culturale ale salariaților, apărute la diferite niveluri între partenerii sociali”.

Potrivit rigorilor art.354 lit.b), c) Codul muncii, „se consideră litigii individuale de muncă divergențele dintre salariat și angajator privind: lit.b) executarea, modificarea și suspendarea contractului individual de muncă; lit.c) încetarea și nulitatea, parțială sau totală, a contractului individual de muncă”.

La capitolul dat este de notat că, Legea aplicabilă cazului este Legea nr.1545 din

28.02.1998, „privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești”.

Astfel, potrivit art.3 alin.(1) lit.a) al Legii susmenționate, „este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală”.

Totodată, alin.(2) al normei citate, stipulează că, „prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură și din instanțele judecătorești”.

Art.6 lit.a), b) al Legii reglementează că, „dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare inclusiv în cazul; lit.a) devenirii definitive a sentinței de achitare; lit.b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare”.

Conform art.7 lit.a) al Legii, „în cazurile menționate la art.3 alin.(1), persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie salariul și alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa ei principală de existență, de care a fost privată în urma acțiunilor ilicite”.

În conformitate cu cerințele art. 8 alin.(1) din Legea vizată, „cuantumul sumelor de compensare a prejudiciului, prevăzute la art.7 lit.a), se calculează pornindu-se de la câștigul mediu lunar al persoanei fizice la momentul cauzării prejudiciului, cu aplicarea coeficientului de inflație.

Potrivit normei art.8 alin.(3) lit.a) din aceiași Lege, „pentru cuantificarea prejudiciului reparabil, cîștigul mediu lunar se calculează după cum urmează: persoanelor angajate prin contract de muncă - prin aplicarea modului de calculare a salariului mediu în conformitate cu legislația”.

La acest capitol reiterează că, refuzul pîrîtului/angajator de a achita reclamantului Furtuna Vitalii salariul și toate plățile salariale cuvenite, din motiv că Legea nr.158 din 04.07.2008, nu ar prevedea acest fapt, dar și bazat pe faptul că, reclamantul a fost condamnat, este unul totalmente ilegal, în condițiile în care reclamantul a fost condamnat doar pe un episod, adică pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.*****alin.(2) lit.d) Cod penal, însă și la acest capitol urmează a se reține că, decizia Curții de Apel *****din 28.06.2023, a fost contestată cu recurs ordinar la Curtea Supremă de Justiție, astfel că actul judiciar nu este irevocabil.

Mai mult ca atît, este ilegal argumentul privind condamnarea reclamantului Furtuna Vitalii, deoarece de fapt, prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție Botezatu Mariana din 21.02.2019, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a învinuitului Furtuna Vitalii cu privire la un capăt de acuzare art.42 alin.(5), art.*****alin.(1^1) Cod penal, din motivul lipsei elementelor infracțiunii.

De altfel, prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din *****, menținută prin decizia Curții de Apel *****din 28.06.2023, (în privința lui Furtuna Vitalii), Furtuna Vitalii învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(4), (5), art.307 alin.(1) Cod penal, a fost achitat din motiv că, fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În cazul de față se atestă cu fermitate întrunirea condițiilor stipulate de art.6 lit.a), b) din Legea aplicabilă cazului - Legea nr.1545 din 28.02.1998, „privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești”, de vreme ce printr-un act judecătoresc definitiv Furtuna Vitalii învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(4), (5), art.307 alin.(1) Cod penal, a fost achitat din motiv că, fapta nu întrunește elementele infracțiunii, și prin ordonanța irevocabilă

și executorie a procurorului, reclamantul Furtuna Vitalii a fost scos de sub urmărire penală, cu privire la un capăt de acuzare - art.42 alin.(5), art.*****alin.(1^1) Cod penal, din motivul lipsei elementelor infracțiunii, ceia ce denotă caracterul pripit și nejustificat al actului administrativ contestat la caz.

Este contradictoriu și argumentul invocat în actul administrativ contestat, precum că, reclamantul Furtuna Vitalii nu ar fi îndreptățit să beneficieze de drepturile salariate pentru perioada în care a fost suspendat, întrucât nu a exercitat efectiv atribuțiile conform fișei de post, de vreme ce s-a stabilit cu fermitate că, reclamantul Furtuna Vitalii a fost suspendat din funcția de **********, anume din inițiativa angajatorului, în urma solicitării informației cu privire la cauza penală, totodată în cazul de față imposibilitatea de a exercita atribuțiile funcționale ale reclamantului Furtuna Vitalii a fost generată nemijlocit de absența forțată de la munca, drept urmare a suspendării ilicite din funcție.

La fel, este contradictoriu și argumentul invocat de către pîrît în actul contestat precum că, Legea nr.158 din 04.07.2008, nu prevede acordarea drepturilor salariate, de vreme ce la caz, norma sus-citată prevede procedura de suspendare, reîncadrare și eliberare din funcție, iar în calitate de Lege specială la caz, este aplicabilă nemijlocit Legea nr.1545 din 28.02.1998, „privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești", și anume art.6 lit.a), b), astfel că, și la acest capitol actul administrativ este unul contradictoriu și ilegal.

Conform rigorilor art.31 Cod administrativ, „actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate".

Conform art.10 alin.(1) Cod administrativ, „actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public".

Conform art.11 alin.(1) Cod administrativ, „actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile - actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat, b) acte favorabile - actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel".

În ordinea de idei reliefată, se reține că faptele invocate de către pîrît prin emiterea actului administrativ defavorabil, fără o careva motivare, decît cea procesuală, denotă caracterul ilicit al acestuia, or, pîrîtul a indicat în calitate de motiv de refuz de calculare și achitare a tuturor plăților salariate cuvenite reclamantului Furtuna Vitalii, faptul că, acesta ar fi fost condamnat, fără a se lua în considerație că, pe unele fapte de care reclamantul a fost învinuit acesta a fost scos de sub urmărire penală și achitat, totodată în detrimentul faptului că decizia de condamnare pe un episod a fost contestată cu recurs ordinar, și nejustificat a indicat că Legea nr.158 din 04.07.2008, nu ar prevedea normele de referință la acordarea plăților salariate pentru suspendare din funcție, argument la fel contradictoriu, de vreme ce norme legale specifice la acest capitol sunt prevăzute de Legea menționată, totodată există normele Codului muncii și Legea nr.1545 din 28.02.1998, „privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești", care impun sarcinile de achitare a plăților salariale pentru suspendare din funcția deținută.

La capitolul dat este de notat că, Legea aplicabilă cazului este Legea RM nr.1545 din 28.02.1998, „privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor

de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești”, și anume art.6 lit.b) al Legii reglementează că, „dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare inclusiv în cazul scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare”, la fel și art.7 lit.a) al Legii, „în cazurile menționate la art.3 alin.(1), persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie salariul și alte venituri provenite din munca, ce constituie sursa ei principală de existență, de care a fost privată în urma acțiunilor ilicite”.

Conform art.17 Cod administrativ, „drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă”.

Conform art.39 Cod administrativ al RM, „alin.(1) controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Alin.(2) orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente”.

La caz, reclamantul revendică apărarea pe calea controlului judecătoresc a unui drept în sensul art.17 Cod administrativ și corespunzător, condiția revendicării unui drept legitim și în conformitate cu art.39 Cod administrativ este întrunită.

Competența pentru examinarea prezentei acțiuni, în conformitate cu prevederile art.191 alin.(1) și art.196 alin.(1) Cod administrativ, revine Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, astfel, cererea de chemare în judecată fiind depusă cu respectarea dispozițiilor legale menționate.

Referitor la condiția de respectare a remediului extra*****cu privire la anularea parțială a actului administrativ individual defavorabil și emiterea unui act administrativ, reține că conform art.209 alin.(1) Cod administrativ, „acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia”.

Respectiv, consideră că acțiunea este depusă cu respectarea termenului de înaintare a acțiunii în contencios administrativ și, ca consecință, este admisibilă.

De asemenea conform art.224 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, „examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri; a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sunt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale”. Or, conform art.16 alin.(1) Cod administrativ, „dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală”.

Conform art.137 alin.(1) Cod administrativ, „în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Instanța de judecată, cu referire la normele de drept citate va reține că autoritatea publică pârâtă dispune de dreptul de a adopta decizii și soluții în vederea realizării unui management eficient. Totodată, procesul decizional nu poate fi unul arbitrar, dar urmează să corespundă principiului legalității”.

Conform art.225 alin.(2) Cod administrativ, „verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege”.

Cu referire la prevederile legale reține că verificarea criteriilor expuse se realizează,

reieșind din conținutul actului administrativ emis și argumentele expuse în motivarea acestuia, or, norma art.31 Cod administrativ statuează că, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

Norma art.118 alin.(1) Codul administrativ, prevede că, „motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. în motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. Din alin.(3) al articolului menționat rezultă că motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia".

Reieșind din normele sus-citate conchide că, acțiunile pîrîtului sunt totalmente nemotivate, în condițiile în care pîrîtul a indicat în calitate de motiv de refuz de calculare și achitare a tuturor plăților salariale cuvenite reclamantului Furtuna Vitalii, faptul că, acesta ar fi fost condamnat, fără a se lua în considerație că, pe unele fapte de care reclamantul a fost învinuit acesta a fost scos de sub urmărire penală și achitat, totodată în detrimentul faptului că decizia de condamnare pe un episod a fost contestată cu recurs ordinar și nejustificat a indicat că, Legea nr.158 din 04.07.2008, nu ar prevedea normele de referință la acordarea plăților salariale pentru suspendare din funcție, argument la fel contradictoriu, de vreme ce norme legale specifice la acest capitol sunt prevăzute de Legea menționată, totodată există normele Codului muncii și Legea nr.1545 din 28.02.1998, „privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești", care impun sarcinile de achitare a plăților salariale pentru suspendare din funcția deținută.

Drept urmare a celor expuse consideră că există temeiuri de fapt și de drept suficiente pentru anularea actului administrativ defavorabil contestat, și obligarea emiterii actului administrativ, atîta timp, cît poziția pîrîtului este una contradictorie și formală, și cu atît mai mult susținută contrar normelor de drept aplicabile la caz, circumstanță care denotă caracterul justificat și întemeiat al acțiuni în contencios administrativ.

La fel, prin acțiunile ilicite ale pîrîtului, nemijlocit refuzul în achitarea plăților salariale, pentru absența forțată de la muncă, drept urmare a suspendării din funcția publică în perioada ***** - *****, drept garantat atât de legile speciale, cît și de cerințele art.20 alin.(1) și art.53 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, lui Furtuna Vitalii i s-a cauzat un prejudiciu moral enorm de mare, în condițiile în care acesta în mod ilegal a fost lipsit de dreptul său garantat prin lege, iar cuantumul prejudiciului este estimat la suma de 100 000 lei, anume reieșind din aceia că, reclamantul a deținut funcția publică, în cele din urmă a fost scos de sub urmărire penală pe un episod și achitat pe un alt episod.

Totodată, prejudiciul moral este determinat și identificat prin nemijlocit existența de nesiguranță, frustrări, retrăiri, înjosire pe criterii nejustificate, nedreptate, nemijlocit de necesitatea de adresare în instanța de judecată, ceia ce presupune pierdere de timp, eforturi suplimentare, angajarea unui avocat, astfel că, prejudiciul moral este pe deplin justificat, și motivat, cu atît mai mult că, în raport cu alte persoane cu demnitate publică, cărora li s-a achitat salariul pentru absența forțată de la muncă drept urmare a suspendării, reclamantul Furtuna Vitalii este nedreptățit și discriminat ilegal, astfel, că, ultimului i-au fost provocate suferințe morale și psihice enorme, care sunt echivalate la cuantumul solicitat și pe deplin motivate.

Dosarul nr.***:**

Reclamantul - Furtuna Vitalii, la 13.02.2024 s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ împotriva Curții de Apel Chișinău, formulând următoarele cerințe:

- anularea răspunsului/deciziei președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, Mîra Ghenadie nr.4-35/12-3625 din 26.12.2023, în partea refuzului recalculării și achitării lui Furtuna Vitalii a diferenței salariate pentru perioada suspendării din funcția de **********al **********Curții de Apel Chișinău, ***** - *****;

- anularea răspunsului/deciziei președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, Mîra Ghcnadie nr.4-35/4-140, din 22.01.2024 privind respingerea cererii prealabile depuse de către Furtuna Vitalii;

- obligarea pîrîtului de a emite actul administrativ, prin care a dispune recalcularea și achitarea lui Furtuna Vitalii a diferenței salariate pentru perioada suspendării din funcția de **********al **********Curții de Apel Chișinău, ***** - *****, în conformitate cu cerințele hotărîrii Curții Constituționale nr.25 din 06.11.2014, precum și hotărârii Curții Constituționale din 10.10.2023, pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.270 din 23.11.20183;

- încasarea din contul pîrîtului Curtea de Apel Chișinău, în beneficiul reclamantului Furtuna Vitalii a prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei și a cheltuielilor *****e compuse din cheltuieli pentru asistență juridică și alte cheltuieli;

În argumentarea acțiunii depuse reclamantul a explicat că, a fost angajat în calitate de **********al **********Curții de Apel Chișinău, în baza ordinului nr.p.171 din *****, cu stabilirea salariului în conformitate cu Legea nr.48 din 22.03.2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici, în vigoare la acel moment.

Prin ordinul vicepreședintelui Curții de Apel Chișinău Iordan Iurie nr.-p.547 din *****, în temeiul prevederilor art.53 lit.a), c) din Legea nr.158 din 04.07.2018. „cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public”, s-a dispus suspendarea raporturilor de serviciu ale reclamantului Furtuna Vitalii din funcția de **********al **********Curții de Apel Chișinău, începînd cu data de *****, și anume din considerentul aplicării arestului preventiv și recunoașterii în calitate de bănuit și învinuit.

La fel notează că, la data de 21.08.2023, Furtuna Vitalii a depus o cerere prin care a solicitat anularea suspendării și eliberarea din funcția de **********al **********Curții de Apel Chișinău, cu achitarea tuturor plăților salariale pentru perioada absenței forțate de la muncă.

Prin ordinul președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, Mîra Ghenadie *****. din *****, a fost admisă parțial cererea depusă de către Furtuna Vitalii, s-a încetat suspendarea raporturilor de serviciu dispusă prin ordinul - p. nr.547 din ***** și s-au încetat raporturile de serviciu prin demisie cu Furtuna Vitalii din funcția de **********, începînd cu data de ***** cu achitarea compensației pentru 21 de zile calendaristice de concediu de odihnă anual nefolosit pentru perioada ***** - *****.

La data de 11.12.2023, Furtuna Vitalii a depus o cerere în adresa Curții de Apel Chișinău prin care a solicitat recalcularea și achitarea diferenței de salariu prin prisma hotărîrilor sus-menționale pentru perioada ***** - ***** în conformitate cu cerințele hotărîrii Curții Constituționale nr.25 din 06.11.2014, precum și hotărârea Curții Constituționale din 10.10.2023 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.270 din 23.11.2018.

Prin răspunsul/decizia președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, Mîra Ghenadie nr.4-35/12-3625 din 26.12.2023 (recepționat la data de 02.01.2024) cererea depusă a fost admisă în parte și s-a indicat că prin aplicarea hotărârii Curții Constituționale nr.25 din 06.11.2014, Furtuna Vitalii beneficiază de recalcularea și achitarea diferenței salariale doar pentru perioada

efectiv lucrată, și anume de la ***** până la 22.10.2018, lipsind temeiului legal de achitare al diferenței salariale pentru perioada suspendării din funcție ***** - *****.

La data de 11.01.2024, reclamantul Furtuna Vitalii a depus o cerere prealabilă în adresa Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat următoarele:

1) Anularea răspunsului/deciziei președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, Mîra Ghenadie nr.4-35/12-3625, din 26.12.2023, în partea refuzului recalculării si achitării lui Furtuna Vitalii a diferenței salariale pentru perioada suspendării din funcția de **********al **********Curții de Apel Chișinău, ***** - *****;

2) Emiterea actului administrativ, prin care a dispune recalcularea și achitarea lui Furtuna Vitalii a diferenței salariale pentru perioada suspendării din funcția de **********al **********Curții de Apel Chișinău, ***** - *****, în conformitate cu cerințele hotărîrii Curții Constituționale nr.25 din 06.11.2014, precum și hotărârii Curții Constituționale din 10.10.2023, pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.270 din 23.11.2018;

3)Comunicarea modului de achitare și a cuantumului sumei ce urmează a fi achitată lui Furtuna Vitalii, în urma procedurii de recalcul pentru perioada ***** - *****;

Prin răspunsul/decizia președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, Mîra Ghenadie nr.4-35/4-140 din 22.01.2024, a fost respinsă cererea prealabilă depusă de către Furtuna Vitalii, din considerentul că lipsesc temeiuri legale de emitere a actului administrativ solicitat.

Consideră răspunsul/decizia nr.4-35/12-3625 din 26.12.2023 parțial neîntemeiată, iar răspunsul/decizia nr.4-35/4-140 din 22.01.2024, total nejustificată, contradictorie și pasibilă anulării în partea refuzului recalculării și achitării diferenței salariale pentru perioada suspendării din funcție ***** - *****, în conformitate cu cerințele hotărîrii Curții Constituționale nr.25 din 06.11.2014, precum și hotărârii Curții Constituționale din 10.10.2023, pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.270 din 23.11.2018.

Notează că, autoritatea publică eronat a constatat inadmisibilitatea efectuării recalculului și achitării pentru perioada suspendării din funcție a lui Furtuna Vitalii, din funcția de **********al **********Curții de Apel Chișinău, or, nemijlocit actul administrativ privind refuzul de achitare a salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă, pe perioada suspendării din funcție, este contestat, ceia ce impune o concluzie clară cu privire la sarcina de a se conforma de către autoritatea publică cerințelor legale. Or, în cazul de față, s-a contestat nemijlocit ilegalitatea soluției autorității publice de refuz în achitarea salariului pentru perioada suspendării din funcție ***** - *****, ceia ce impune nestingherit sarcina clară de conformare cererii înaintate de către Furtuna Vitalii la data de 11.12.2023.

Reiterează că, prin Legea nr.146 din 17.07.2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, Parlamentul RM, a modificat prevederile Legii nr.48 din 22.03.2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici referitoare la salarizarea funcționarilor publici din cadrul puterii judecătorești, care însă au fost declarate neconstituționale prin hotărârea nr.25 din 06.11.2014, de vreme ce unele modificări păstrau diferențe de salarizare. Curtea a notat că Parlamentul a consacrat soluții similare celor reglementate prin legea anterioară, lege declarată neconstituțională, păstrând discrepanțe între nivelele de salarizare a unor funcționari din cadrul sistemului judecătoresc în raport cu unii funcționari din cadrul legislativului și al executivului, ignorând astfel considerentele și dispozitivul hotărârii nr.24 din 10.09.2013.

Curtea a reținut că, până la adoptarea unei legi noi de către Parlament, funcționarii publici din cadrul puterii judecătorești vor fi remunerați în mod echivalent funcțiilor din cadrul puterii legislative și executive.

La fel, la pct.7 din dispozitiv, s-a hotărât că, „salariile funcționarilor publici din cadrul [...]

Curții Supreme de Justiție și judecătoriilor urmează a fi recalculate conform noilor reglementări legale adoptate prin Legea nr.146 din 17.07.2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, ținându-se cont de pct.6 din dispozitivul hotărîrii, de la data adoptării hotărârii Curții Constituționale nr.24 din 10.09.2013, care urmează a fi aplicată direct.

La data de 23.11.2018, Parlamentul Republicii Moldova, a adoptat Legea nr.270 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, care însă nu are în vedere raționamentele din Hotărârile Curții Constituționale nr.24 din 10.09.2013 și nr.25 din 06.11.2014.

Prin hotărârea Curții Constituționale din 10.10.2023, pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, au fost declarate ca neconstituționale clasele și coeficienții de salarizare stabilite în Anexa nr.3, Tabelul nr.2 din Legea sus-menționată pentru următoarele funcții: „**********” [...] din compartimentul „[...] Secretariatul Curții Supreme de Justiție”; „**********” din compartimentul „Judecătorii”.

Până la modificarea legii de către Parlament, pentru funcțiile publice din cadrul puterii judecătorești se aplică clasele și coeficienții de salarizare din Anexa nr.3, Tabelul nr.2 din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 echivalente funcțiilor publice din cadrul puterii legislative și executive, așa cum au fost menționate la §31 din hotărârea Curții Constituționale din 10.10.2023, pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.270 din 23.11.2018.

Astfel, se atestă că, în perioada ***** și pînă la data de *****, cînd Furtuna Vitalii a activat în calitate de **********al **********Curții de Apel Chișinău, a fost salarizat incorect, deoarece prin prisma cerințelor hotărârii Curții Constituționale nr.25 din 06.11.2014, precum și hotărârii Curții Constituționale din 10.10.2023, pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.270 din 23.11.2018, urma să fie remunerat pentru munca prestată în funcție publică în mod echivalent funcțiilor din cadrul puterii legislative și executive.

Respectiv, consideră că, există suficiente temeiuri de fapt și de drept pentru anularea deciziilor președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, în partea refuzului recalculării și achitării lui Furtuna Vitalii a diferenței salariale pentru perioada suspendării din funcția de **********al **********Curții de Apel Chișinău, ***** - *****, și nemijlocit emiterea actului administrativ, prin care a dispune recalcularea și achitarea lui Furtuna Vitalii a diferenței salariale pentru perioada suspendării din funcția de **********al **********Curții de Apel Chișinău, ***** - *****, în conformitate cu cerințele hotărârii Curții Constituționale nr.25 din 06.11.2014, precum și hotărârii Curții Constituționale din 10.10.2023, pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.270 din 23.11.2018.

Totodată, avînd în vedere faptul că cererea depusă de către Furtuna Vitalii la data de 11.12.2023, a fost admisă în parte, s-a solicitat comunicarea modului de achitare și a cuantumului sumei ce urmează a fi achitată lui Furtuna Vitalii, în urma procedurii de recalcul pentru perioada ***** -***** în conformitate cu cerințele hotărârii Curții Constituționale nr.25 din 06.11.2014, precum și hotărârii Curții Constituționale din 10.10.2023, pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.270 din 23.11.2018, însă și această solicitare a fost lăsată fără soluționare.

La caz, reclamantul revendică apărarea pe calea controlului judecătoresc a unui drept în sensul art.17 Cod administrativ și, corespunzător, condiția revendicării unui drept legitim și în conformitate cu art.39 Cod administrativ este întrunită.

Conchide că, acțiunile pîrîtului sunt totalmente nemotivate, în condițiile în care pîrîtul a indicat în calitate de motiv de refuz de calculare și achitare a tuturor plăților salariale cuvenite reclamantului Furtuna Vitalii pentru perioada ***** -*****, în conformitate cu cerințele

Hotărîrii Curții Constituționale nr.25 din 06.11.2014, precum și hotărârea Curții Constituționale din 10.10.2023, pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.270 din 23.11.2018, faptul că reclamantul nu ar fi prestat munca efectivă, fapt inadmisibil, și contrar normelor de drept, cu atît mai mult că, la caz, a fost depusă o cerere de chemare care se află pe rol la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, prin care reclamantul Furtuna Vitalii a solicitat anularea în parte a ordinului președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău Mîra Ghenadie nr.***** din *****, „privind încetarea suspendării din funcție și încetarea raporturilor de serviciu cu **********Furtun Vitalii", și obligarea pîrîtului Curtea de Apel Chișinău de a emite actul administrativ, prin care a admite integral cererea lui Furtuna Vitalii și a dispune calcularea și achitarea tuturor plăților salariale cuvenite reclamantului Furtuna Vitalii, (anterior angajat în funcția de **********al **********Curții de Apel Chișinău), pentru perioada absenței forțate de la muncă (suspendare din funcție) din *****, și pînă la data de *****, și încasarea din contul pîrîtului Curtea de Apel Chișinău, în beneficiul reclamantului Furtuna Vitalii van a prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei, și a cheltuielilor *****e compuse din cheltuieli pentru asistență juridică și alte cheltuieli, care urmează a fi concretizate și justificate pe parcurs.

Drept urmare a celor expuse consideră reclamantul că, există temeiuri de fapt și de drept suficiente pentru anularea actului administrativ defavorabil contestat, și obligarea emiterii actului administrativ, atîta timp, cît poziția pîrîtului este una contradictorie și formală, și cu atît mai mult susținută contrar normelor de drept aplicabile la caz, circumstanță care denotă caracterul justificat și întemeiat al prezentei acțiuni în contencios administrativ.

Prin acțiunile ilicite ale pîrîtului, nemijlocit refuzul de recalculare și achitare a tuturor plăților salariate cuvenite reclamantului Furtuna Vitalii pentru perioada *****-*****, în conformitate cu cerințele hotărîrii Curții Constituționale nr.25 din 06.11.2014, precum și hotărârii Curții Constituționale din 10.10.2023, pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.270 din 23.11.2018, drept garantat atît de legile speciale, cît și de cerințele art.20 alin.(1) și art.53 alin.(2) din Constituția RM, lui Furtuna Vitalii i s-a cauzat un prejudiciu moral enorm de mare, în condițiile în care acesta în mod ilegal a fost lipsit de dreptul său garantat prin lege, iar cuantumul prejudiciului este estimat la suma de 100 000 lei, anume reieșind din aceia că, reclamantul a deținut funcția publică, în cele din urmă a fost scos de sub urmărire penală pe un episod, și achitat pe un alt episod.

Totodată prejudiciul moral este determinat și identificat prin nemijlocit existența de nesiguranță, frustrări, retrăiri, înjosire pe criterii nejustificate, nedreptate, nemijlocit de necesitatea de adresare în instanța de judecată, ceia ce presupune pierdere de timp, eforturi suplimentare, angajarea unui avocat, astfel că, prejudiciul moral este pe deplin justificat, și motivat, cu atît mai mult că, în raport cu alte persoane cu demnitate publică, cărora li s-a achitat salariul pentru absența forțată de la muncă drept urmare a suspendării, reclamantul Furtuna Vitalii este nedreptățit și discriminat ilegal, astfel, că, ultimului i-au fost provocate suferințe morale și psihice enorme, care sunt echivalate la cuantumul solicitat, și pe deplin motivate.

În cadrul ședințelor judecătorești, reclamantul Furtuna Vitalii, nu s-a prezentat, fiind legal citat.

În temeiul prevederilor art.218 lit.lit.c), d) Cod administrativ, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa reclamantului.

Pârâtul – Curtea de Apel Centru(anterior, Curtea de Apel Chișinău), prin referința prezentată(f.d.139-145), a solicitat declararea acțiunii depusă de Furtuna Vitalii, ca fiind inadmisibilă și/sau respingerea ca neîntemeiată.

În argumentarea poziției sale procesuale, autoritatea publică pârâtă a invocat următoarele contraargumente: Vitalii Furtuna a fost angajat în funcția publică de **********în cadrul **********Curții de Apel Chișinău, începând cu ***** în temeiul ordinului-*****.

Prin ordinul-***** din 19 noiembrie 2018 al Curții de Apel Chișinău, au fost suspendate raporturile de serviciu cu angajatul vizat, începând cu 23 octombrie 2018 în temeiul art.53 lit.a) și lit.c) din Legea nr.l58-XVI din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

La 21 august 2023, Vitalie Furtuna angajat în funcția de **********, a depus cererea înregistrată cu nr.l7661e, prin care a solicitat anularea suspendării din funcție, eliberarea din funcție cu achitarea tuturor plăților salariale pentru perioada absenței forțate de la muncă.

Prin ordinul președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău nr.***** din 15 septembrie 2023, a fost admisă parțial cererea lui Vitalie Furtuna. S-a încetat suspendarea raporturilor de serviciu dispusă prin ordinului-***** din 19 noiembrie 2018. S-au încetat raporturile de serviciu prin demisie cu Vitalie Furtuna din funcția de **********, începând cu 15 septembrie 2023 și achitarea compensației pentru 21 zile calendaristice de concediu de odihnă anual nefolosit (pentru perioada de muncă ***** - *****).

La data de 18 octombrie 2023, Vitalie Furtuna s-a adresat Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani cu acțiune împotriva Curții de Apel Chișinău privind anularea în parte a ordinului Președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău nr.***** din 15 septembrie 2023 și obligarea de a emite act administrativ privind dispunerea calculării și achitării tuturor plăților salariale cuvenite pentru perioada absenței forțate de la muncă, precum și încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu prevederile art.207 alin.(1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ.

Totodată art.206 alin.(l) din Codul administrativ expres prevede felurile acțiunii de contencios administrativ, și anume: O acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Reclamantul și-a formulat pretențiile în cauza dată, fiind solicitată anularea în parte și obligarea autorității publice pîrîte de a relua procedura administrativă în vederea emiterii actului administrativ favorabil, formulând astfel o acțiune în obligare.

Conform art.209 alin.(l) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(l) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Potrivit art.164 Cod administrativ, cererea prealabilă se depune în scris la autoritatea publică emitentă, iar potrivit art. 166, cererea prealabilă poate fi depusă numai dacă persoana își revendică drepturile încălcate prin emiterea sau respingerea emiterii unui act administrativ individual.

La caz, Furtuna Vitalii, în acțiunea sa de contencios administrativ solicită anularea în parte a ordinului nr.***** din 15 septembrie 2023 și obligarea emiterii actului administrativ privind achitarea plăților salariale pentru perioada suspendării din funcție, fără a ține cont de prevederile legale menționate supra ce stabilesc obligatoriu respectarea procedurii prealabile extrajudiciare, or în speță nu se regăsește situația prevăzută la art.163 Cod administrativ când nu se efectuează procedură prealabilă.

Potrivit art.207 alin.(1), (2) lit.f) din Codul administrativ, (1) Instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. (2) Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd: nu sînt întrunite condițiile prevăzute la art.208.

Raportând la caz, prevederile menționate în cumul cu invocările potențialului reclamant, rezultă că, la caz, potențialul reclamant nu a respectat normele legale la depunerea acțiunii în instanță, motiv din care, Curtea de Apel Chișinău învederează soluția declarații acțiunii depusă de Furtuna Vitalii, ca fiind inadmisibilă or, prevederile art.19 din Cod administrativ stipulează că, cererea prealabilă este instituția care oferă o cale de soluționare prejudiciară a litigiilor administrative.

Potrivit art.3 din Codul administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținîndu-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Conform art.16 alin.(1) și (2) din Cod administrativ, dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci cînd aplică o dispoziție legală. Exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare.

În conformitate cu art.17 din Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În conformitate cu art.18 din Cod administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democrația, garantarea drepturilor și a libertăților persoanelor, precum și obligațiile acestora, satisfacerea necesităților sociale, realizarea competențelor autorităților publice, funcționarea lor legală și în bune condiții.

În conformitate art.20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art.21 alin.(2) și (3) din Cod administrativ, exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decît în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

În conformitate cu prevederile art.51 alin.(1) și (2) din Legea nr.158/2008 Cu privire la funcția și statutul funcționarului public, suspendarea raporturilor de serviciu presupune încetarea îndeplinirii pentru o anumită perioadă a atribuțiilor de către funcționarul public și a plății drepturilor salariale de către autoritatea publică în care acesta activează. Suspendarea raporturilor de serviciu poate interveni în circumstanțe ce nu depind de voința părților, prin acordul părților sau la inițiativa uneia dintre părți.

Potrivit prevederilor art.53 lit.a) și c) a legii menționate, raporturile de serviciu se suspendă

de către autoritatea publică: a) dacă funcționarul public este arestat preventiv sau îi este aplicat arestul administrativ; c) în cazul recunoașterii în calitate de bănuit sau al emiterii în privința acestuia a unei ordonanțe de punere sub învinuire privind comiterea de către funcționarul public a unei infracțiuni care ar prejudicia imaginea, prestigiul, interesele legale ale autorității publice sau legate de exercitarea atribuțiilor funcției publice pe care o deține, pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești.

În speță, ordinul de suspendare din funcție a reclamantului Furtuna Vitalie cu nr.547 din 19 noiembrie 2018, a fost emis în temeiul prevăzut de art.53 lit.a) și c) din Legea nr.158/2008 Cu privire la funcția și statutul funcționarului public, fiind notificat în modul prevăzut de lege.

Astfel, la caz, ținând cont că, temei al suspendării din funcție a reclamantului a servit faptul pornirii urmăririi penale în privința acestuia și arestării lui preventive, urmează că, prevederile art.55 a Legii nr.158/2008 Cu privire la funcția și statutul funcționarului public urmează a fi aplicat în coroborare cu art.39 al aceleași Legi și cu normele generale care guvernează suspendarea raporturilor de muncă și cu art.6 a Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și al instanțelor judecătorești, or, o dispoziție legală nu poate fi ruptă din sistemul normativ din care face parte și nu poate opera în mod izolat. Dimpotrivă, ea trebuie citită în coroborare cu celelalte dispoziții legale incidente, ca făcând parte dintr-un sistem juridic coerent.

Conform art.6 alin.(1) a Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și al instanțelor judecătorești, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare.

La caz, reclamantul nu este titularul dreptului prevăzut de Legea susmențională, deoarece în speța invocată de reclamant, nu există o sentință de achitare, respectiv, nu poate pretinde achitarea prejudiciului sub formă de salariu în modul prevăzut de Legea nr.1545/1998.

Or, potrivit Legii menționate și a dispozițiilor art.art.19, 1998 și 2007 Cod civil și ale normelor citate mai sus, statul are obligația de a repara prejudiciul cauzat prin efectele înaintării unei învinuiri nefondate, constatate prin sentință de achitare, prin repunerea părții prejudiciate în condițiile în care încălcarea drepturilor sale nu ar fi avut loc.

Totodată în expunerile sale, Curtea Constituțională a menționat că, pe perioada suspendării raporturilor de serviciu autoritățile publice au obligația să rezerve funcția publică. In ipoteza în care în privința persoanei suspendate din funcție este pronunțată o sentință de achitare, aceasta este reîncadrată în funcție și poate solicita repararea prejudiciului (inclusiv încasarea salariului) în conformitate cu Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești (paragraf 35 decizia nr.142 din 22.11.2018).

Astfel că, normele legale supra îl îndreptățesc pe funcționarul public să beneficieze de drepturile salariate aferente perioadei de suspendare dor în situația în care vinovăția lui nu a fost dovedită, însă, în speță, în privința reclamantului, s-a pronunțat o soluție definitivă de condamnare.

Urmează a fi apreciate critic alegațiile reclamantului, privind scoaterea lui de sub urmărire penală pe unele capete de acuzare, deoarece actul judecătoresc emis în cadrul unui proces penal, nu poate fi privit doar sub un aspect, ci în ansamblul său. Or, modificarea învinuirii nicidecum nu presupune că reclamantul a fost recunoscut nevinovat de comiterea faptelor imputate în cadrul cauzei penale care a stat la baza suspendării din funcție, deoarece sunt în prezența uneia și aceleiași urmăriri penale, desfășurate în cadrul aceluiași proces penal, în care, de fapt,

reclamantul nu a fost achitat de faptele imputate, iar o astfel de situație nu contravine principiului *non bis in idem*, iar, în consecință, nu contravine nici prevederilor Convenției.

Sub aspectul alegațiilor reclamantului privind caracterul definitiv al probelor administrate în cadrul procedurii administrative, se menționează că, în sensul prevăzut de art.446 alin.(1) și art.467 Cod de procedură penală, hotărîrea instanței de judecată într-o cauză penală devine executorie la data cînd a rămas definitivă, devenind astfel obligatorie pentru toate persoanele fizice și juridice, fiind executorie pe întreg teritoriul Republicii Moldova, inclusiv în cadrul procedurii administrative în cauză. Recursul ordinar, nu înlătură caracterul executoriu și obligatoriu al deciziei definitive de condamnare, de aceea argumentele reclamantului sub acest aspect sunt nefondate.

Cu referire la argumentele reclamantului, privind absență forțată de la serviciu ca urmare a privării ilegale de a munci, Curtea comunică că, reclamantul face abstracție de la obiectul litigiului în cauză, deoarece ordinul de suspendare din funcție este legal și întemeiat și corespunde exigențelor prevăzute de lege, având puterea lucrului decis, respectiv, nu poate fi suspus cenzurii în procedura judiciară respectivă. Pe de altă parte, reclamantul nu a făcut uz de dreptul său garantat, de a contesta actul în instanța de judecată în modul și termenul prevăzut de lege, respectiv dânsul a fost decacord cu actul de suspendare și consecințele prevăzute de prevederile art.55 alin.(3) din Legea nr.158/2008, care prevăd doar obligația autorității de a rezerva funcția publică nefiind prevăzute careva obligații de menținerea/achitarea plăților salariale pe perioada suspendării. Or, în acord cu prevederile Legii nr.158/2008 suspendarea raportului de serviciu are ca efecte juridice suspendarea prestării muncii de către funcționarul public și a plății drepturilor de natură salarială de către autoritatea sau instituția publică. Menționează că, în jurisprudența sa Curtea Europeană a menționat că chiar dacă un organ jurisdicțional tranșează un litigiu, pronunțându-se cu privire la „drepturi și obligații civile” fără a respecta garanțiile articolului 6 § 1, aceasta nu presupune încălcarea Convenției, dacă procedura în fața respectivei autorități poate face „obiectul unui control judiciar subsecvent, în cadrul căruia o instanță cu competență deplină asigură respectarea exigențelor articolului 6 § 1 din Convenție” (a se vedea Oleksandr Volkov v.Ucraina, 9 ianuarie 2013, § 123).

Astfel că, în cazul în care considera suspendarea din funcție ca fiind ilegală, prevederile art.55 alin.(3) din Legea nr.158/2008, fiind previzibile și exhaustive, reclamantul nu a fost lipsit de dreptul de a contestate actul în modul și termenul prevăzut de lege.

De altfel, reclamantul a fost suspendat din funcție pe motiv că în privința acestuia era emis un mandat de arestare preventivă, aflând-se astfel în imposibilitatea de a munci, survenind suspendarea de drept a raporturilor de serviciu, iar până la data de 21 august 2023, după pronunțarea deciziei definitive de condamnare, reclamantul nu a depus careva cerere de anulare a suspendării. Mai mult, în perioada suspendării din funcție, ultimul a fost eliberat din funcția de **********din cadrul Curții de Apel Chișinău, în legătură cu transferul lui în cadrul Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței (ordinul nr.380p din 17 decembrie 2020). Ulterior, urmare a neîncadrării lui în această instituție publică, prin ordinul nr.405p din 30 decembrie 2020, s-a dispus revocarea ordinului nr.380p și menținerea suspendării raporturilor de serviciu dispusă conform ordinului nr.*****, ordinul fiind adus la cunoștința reclamantului în modul prevăzut de lege, fiind explicat și dreptul de contestare, însă nici acest act nu a fost contestat, respectiv reclamantul a fost de acord cu continuarea suspendării raporturilor de serviciu și nu poate pretinde a fi victima unei acțiuni de privare ilegală de a munci.

Subsidiar, în cauză, nu sunt aplicabile dispozițiile din Codul muncii, deoarece din conținutul prevederilor art.art.329, 330 Codul muncii reiese că, pentru instituirea obligației

angajatorului de a achita salariatului salariul pentru perioada din data suspendării din serviciu până la restabilirea efectivă în funcție, respectiv, pentru aprecierea acestei perioade ca fiind absență forțată de la lucru, este determinantă întrunirea cumulativă a două condiții exprese desprinse din textul Legii, și anume: ca angajatorul să fi admis o suspendare din serviciu a salariatului și ca această eliberare să fi fost ilegală.

În cazul dat, a avut loc o suspendare de drept a raporturilor de muncă, din motive independente de voința acestora, în circumstanțele expuse mai sus, astfel încât suspendarea acestor raporturi de muncă nu poate fi apreciată ca fiind ilegală. Or, reieșind din circumstanțele existente la momentul emiterii ordinului, în particular arestarea preventivă a reclamantului, în temeiul prevăzut de art.53 lit.a) a Legii 158/2008, s-a dispus suspendarea de drept a raporturilor de muncă.

Din aceste considerente, nu se întrunesc temeiurile prevăzute de normele citate pentru a aprecia ca fiind o absență forțată de la lucru.

Corespunzător, deduce autoritatea publică pârâtă că, refuzul achitării salariului pe perioada suspendării din funcție, este legal și întemeiat, iar argumentele expuse în acțiune au un caracter declarativ, reclamantul nu a indicat careva drept prevăzut de lege căruia i s-a adus atingere prin activitatea administrativă desfășurată.

În conformitate cu prevederile art.225 alin.(l), (2) din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Reieșind din cele menționate supra, Curtea de Apel Chișinău consideră că, la emiterea actelor contestate și-a exercitat dreptul discreționar conform prevederilor art.225 alin.(1) și (2) Cod administrativ, în limitele prevăzute de lege și conform scopului acordat prin lege.

Opinează că, lipsesc careva dovezi pertinente și concludente privind justificarea pretinsului drept încălcat prin activitate administrativă, în sensul prevăzut de art.17 Cod administrativ.

Cu referire la art.96 Cod de procedură civilă, pârâtul constată neîntrunirea în cazul dat a temeiurilor instituite de această normă pentru a dispune compensarea cheltuielilor de judecată solicitat de reclamant. Totodată reclamantul nu a prezentat nici o probă privind confirmarea pretențiilor sale în această parte.

De asemenea, consideră nefondată și solicitarea despăgubirilor morale, nefiind întrunite condițiile stabilite pentru răspunderea Statului, precum și nefiind prezentate careva probe în acest sens.

Mai mult, pretențiile privind prejudiciul moral se pretind a fi cauzate de un act administrativ legal, cu puterea lucrului decis, *id est* ordinul de suspendare din funcție, de aceea consideră că pretenția reclamantului este în această parte, cel puțin abuzivă, deoarece ilegalitatea privării de a munci nu a fost demonstrată.

Concomitent, menționează că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a dat o serie de aprecieri notabile în ceea ce privește proba prejudiciului moral, constatând că proba faptei ilicite este suficientă, urmând ca prejudiciul și raportul de cauzalitate să fie prezumate, instanțele urmând să deducă producerea prejudiciului moral din simpla existență a faptei ilicite de natură să producă un asemenea prejudiciu și a împrejurărilor în care a fost săvârșită, soluția fiind determinată de caracterul subiectiv, intern al prejudiciului moral, proba sa directă fiind practic imposibilă, (cauza A. împotriva Norvegiei, nr.28070/06, 9 aprilie

2009).

În cauzele Danev împotriva Bulgariei și Iovtchev împotriva Bulgariei, CtEDO a reținut în esență încălcarea Convenției, după ce a considerat că abordarea formalistă a instanțelor naționale, care atribuiseră reclamantului obligația de a dovedi existența unui prejudiciu moral cauzat de fapta ilegală, prin dovezi susceptibile să confirme manifestări externe ale suferințelor lui fizice sau psihologice, avuseseră ca rezultat privarea reclamantului de despăgubirea pe care ar fi trebuit să o obțină (...).

Din conținutul normelor citate mai sus, precum și din jurisprudența CtEDO, obligația angajatorului de reparare a prejudiciului moral survine doar în cazul în care angajatorul a comis, din culpă sau dol, în raport cu salariatul o faptă ilicită, respectiv o acțiune sau inacțiune ce contravine Legii.

În speță, suspendarea raporturilor de muncă cu reclamantul a fost dispusă de angajator, reieșind din dispozițiile legale în vigoare la data respectivă și circumstanțele existente, independente de voința angajatorului, astfel încât acest fapt nu poate fi apreciat ca fiind o faptă ilicită față de reclamant, iar achitarea plăților salariale în contextul condamnării lui ulterioare a constituit motiv legal pentru emiterea ordinului contestat de reclamant.

Raportând la caz, prevederile menționate în cumul cu invocările reclamantului Furtuna Vitalii, autoritatea publică pârâtă solicită declararea acțiunii ca fiind inadmisibilă și/sau respingerea ca neîntemeiată.

Prin referința din 16.04.2024(f.d.42-44, dosarul nr.*****), Curtea de Apel Chișinău, suplimentar a menționat că, la 01.12.2018 a întrat în vigoare Legea nr.270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare, Legea nr.48 din 22.03.2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici, a cărei constituționalitate a fost verificată prin hotărârea Curții Constituționale nr.25 din 06.11.2014, a fost abrogată. Astfel indică că, legea acționează din momentul intrării în vigoare și până este abrogată. Legea nu ultraacționează, deci, ea nu își extinde acțiunea dincolo de ieșirea din vigoare(limita superioară a duratei ei). Respectiv, începând cu 01.12.2018, reclamantul pretinde ilegal realizarea unui drept subiectiv, constituit sub imperiul unei legi abrogate, fără a ține cont de faptul că, toate raporturile juridice realizate înainte de intrarea în vigoare a legii noi, nu mai pot fi modificate ca urmare a adoptării noii reglementări, care trebuie să respecte suveranitatea legii anterioare și principiul constituțional al neretroactivității legii. În temeiul acestor de fapt și de drept, concluzionează că refuzul achitării recalculării salariului, începând cu *****, este legal și întemeiat.

În cadrul ședințelor judecătorești, reprezentantul pârâtului, nu s-a prezentat, fiind legal citat; în textul referinței a formulat o cerere de examinare a cauzei în lipsa reprezentantului său.

În temeiul prevederilor art.218 lit.lit.c), d) Cod administrativ, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa reprezentantului pârâtului.

Aprecierea instanței de judecată:

Inițial, se menționează că prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03.07.2024, ambele cauze au fost conexate pentru a fi examinate într-o singură procedură, deoarece au la baza aceiași situație de fapt.

Examinând acțiunile în contencios administrativ ale reclamantului Furtuna Vitalii, studiind argumentele autorității publice pârâte, expuse în referințele prezentate, cercetând probele administrate în ansamblul și interconexiunea lor, normele legii aplicabile, instanța de judecată a ajuns la concluzia că, acțiunile reclamantului privind anularea actelor administrative contestate,

obligarea emiterii actului administrativ favorabil solicitat, sunt admisibile, însă neîntemeiate și pasibile de respins, din următoarele considerente.

Conform art.22 alin.(1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art.207 alin.(1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contenciosul administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Alin.(2) al aceluiași articol stabilește că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17; f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art.208; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art.211 alin.(1) și (2) și art.212 alin.(1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Norma legală precitată enunță temeiurile de bază de admisibilitate a cererii de chemare în judecată formulată în instanța de contencios administrativ, care se rezumă la următoarele: - prezența unui act administrativ individual defavorabil (dispoziție, decizie sau altă măsură oficială) întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, comunicat destinatarului; - competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ; - respectarea cerințelor de formă și conținut a acțiunii în contencios administrativ; - respectarea procedurii prealabile; - respectarea termenului de înaintare a acțiunii; - prezența unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă.

În conformitate cu art.17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

La fel, art.11 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, prevede că actele administrative individuale pot fi: acte defavorabile - actele care impun destinatarilor lor, obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care respins în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

În speță, reclamantul Furtuna Vitalii este destinatar al actelor administrative individuale contestate – ordinul nr.***** din ***** ”privind încetarea suspendării din funcție și raporturilor de serviciu” și refuzul nr.4-35/12-3625 din 26.12.2023 și respectivele acte sunt defavorabile pentru reclamant, deoarece respinge acordarea avantajului solicitat – recalcularea și achitarea diferenței salariale.

Prin urmare, acțiunea în contencios administrativ promovată de către reclamantul Furtuna Vitalie, este admisibilă în baza temeiului prevăzut de art.207 alin.(2) lit.e) Cod administrativ.

Respectiv, argumentele autorității publice pârâte privind inadmisibilitatea acțiunii în contencios administrativ pe temei de lipsă a dreptului vătămat, sunt apreciate critic de către

instanța de judecată, reeșind din următoarele.

Potrivit art.20 din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiţie.

Situație de acest gen este reglementată și de art.13 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care statuează că, orice persoană, ale cărei drepturi şi libertăţi recunoscute de prezenta convenţie au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanţe naţionale, chiar şi atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acţionat în exercitarea atribuţiilor lor oficiale.

Prin urmare, reclamantului Furtuna Vitalii trebuie să i se acorde posibilitatea verificării pe cale judecătorească a pretinsului său drept încălcat, în cazul în care ultimul invocă ilegalitarea procedurii administrative și a actului emis, deoarece, *per a contrario*, reclamantul va fi lipsit de dreptul la un proces echitabil și dreptul la un recurs efectiv.

Iar art.36 din Codul administrativ, instituie obligația instanței de judecată competente să soluționeze acțiunile în contencios administrativ, să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sînt considerate valori supreme și sînt garantate de stat.

Art.20 din Cod administrativ statuează că, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art.189 alin.(1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În acord cu art.206 alin.(1) lit.lit.a), b) Cod administrativ, o acțiune în contenciosul administrativ poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare) și obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare).

Art.208 alin.(1) Cod administrativ, prevede că până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

Se constată că, adresarea în instanța de judecată a fost precedată de adresarea reclamantului Furtuna Vitalii către autoritatea publică pârâtă – Curtea de Apel Chișinău, în calitate de angajator, inițial, cu cerere, și, ulterior, cu cerere prealabilă, prin care reclamantul și-a manifestat, pe cale extrajudiară, dezacordul cu actul devaforabil emis în privința acestuia și a solicitat achitarea plăților salariale.

Prin decizia adoptată în procedura prealabilă nr.4-35/4-140 din 22.01.2024, cererea prealabilă a fost respinsă.

Art.209 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, prevede că, acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia.

Reclamantul Furtuna Vitalii și-a realizat dreptul său la acțiune, la 18.10.2023, și, ulterior, la 13.02.2024 a depus a doua acțiune în contencios administrativ, în interiorul termenului de 30 de zile de la data comunicării deciziei cu privire la cererea prealabilă, prevăzut de norma legală precitată.

Prin urmare, analizând circumstanțele speței în coraport cu normele legale referitoare la admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată constată că reclamantul Furtuna Vitalii este destinatar al actelor administrative individuale defavorabile contestate, a respectat procedura prealabilă, și-a realizat dreptului său la acțiune în interiorul termenului prevăzut de lege, respectiv, temei de declarare a acțiunii ca fiind inadmisibilă pe motive de tardivitate sau nerespectare a procedurii prealabile, lipsa dreptului vătămat, precum și alte temeiuri prevăzute de art.207 alin.(2) Cod administrativ, nu există - ceea ce condiționează soluționarea fondului cauzei.

Obiect al examinării prezentei cauze în ordinea contenciosului administrativ îl constituie verificarea legalității ordinului nr.***** din ***** ”privind încetarea suspendării din funcție și raporturilor de serviciu”, în partea respingerii cererii privind calcularea și achitarea plăților salariale pentru perioada ***** – *****; refuzului nr.4-35/12-3625 din 26.12.2023; deciziei adoptate în procedura prealabilă – nr.4-35/4-140 din 22.01.2024, precum și cerința subsecventă privind obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil privind recalcularea și achitarea lui Furtuna Vitalii a diferenței salariale pentru perioada absenței forțate de la muncă (suspendării din funcția de **********al **********Curții de Apel Chișinău), pentru perioada ***** _ *****.

Noțiunea de „act administrativ” este reglementată în legislația națională, cât și în Rezoluția (77) 31 Cu privire la protecția individului față de actele autorităților administrative, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997, statuează că, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorității publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor fizice sau juridice și care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

Controlul judecătoresc al legalității actelor administrative, presupune apărarea drepturilor și intereselor legitime ale justiţiabililor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile Codului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată în condițiile legii privind organizarea judecătorească. Întru elucidarea subiectului privind realizarea controlului judecătoresc se impune conceptul competenței, în baza căruia se realizează respectivul control. Pornind de la scopul primordial al instituției contenciosului administrativ care este prestabilit de legiuitor și care presupune contracararea abuzurilor și exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept. Și reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitorul și care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Instanța relevă că la baza statului de drept, consacrat de art.1 alin.(3) din Constituţie, stă principiul legalității.

Potrivit art.21 din Codul administrativ, principiul legalității, obligă autorităţile publice şi instanţele de judecată competente să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea

exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege. Respectiv, legalitatea, ca principiu de bază al statului de drept, presupune conformitatea normei sau a actului juridic cu normele superioare care stabilesc condiţii de procedură privind edictarea normelor juridice.

Cercetarea stării de fapt, după cronologia circumstanțelor importante denotă următoarele:

Vitalii Furtuna a fost angajat în funcția publică de **********în cadrul **********Curții de Apel Chișinău, începând cu ***** în temeiul ordinului-*****.

Prin ordinul-***** din ***** al Curții de Apel Chișinău, au fost suspendate raporturile de serviciu cu Vitalii Furtuna, începând cu ***** în temeiul art.53 lit.a) și lit.c) din Legea nr.l58-XVI din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

La 21.08.2023, Vitalie Furtuna, angajat în funcția de **********, a depus cererea înregistrată cu nr.l7661e, prin care a solicitat anularea suspendării din funcție, eliberarea din funcție cu achitarea tuturor plăților salariale pentru perioada absenței forțate de la muncă.

Prin ordinul președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău nr.***** din *****, a fost admisă parțial cererea lui Vitalie Furtuna. S-a încetat suspendarea raporturilor de serviciu dispusă prin ordinului-***** din *****. S-au încetat raporturile de serviciu prin demisie cu Vitalie Furtuna din funcția de **********, începând cu ***** și achitarea compensației pentru 21 zile calendaristice de concediu de odihnă anual nefolosit (pentru perioada de muncă ***** - *****).

La 11.12.2023, Furtuna Vitalii a depus la Curtea de Apel Chișinău cererea privind recalcularea și achitarea salariului pentru perioada ***** – *****, conform hotărârii Curții Constituționale nr.25 din 06.11.2014 și hotărârii Curții Constituționale nr.17 din 10.10.2023.

Prin actul emis în procedura administrativă nr.4-35/12-3625 din 26.12.2023, cererea reclamantului a fost admisă parțial, s-a dispus recalcularea și achitarea diferenței salariale pentru perioada efectiv lucrată – de la ***** până la 22.10.2018, în rest – cererea a fost respinsă.

La 11.01.2024, Furtuna Vitalii a depus cerere prealabilă împotriva actului susmenționat.

Prin decizia adoptată în procedura prealabilă nr.4-35/4-140 din 22.01.2024, cererea prealabilă a fost respinsă.

În conformitate cu prevederile art.51 alin.(1) și (2) din Legea nr.158/2008 Cu privire la funcția și statutul funcționarului public, suspendarea raporturilor de serviciu presupune încetarea îndeplinirii pentru o anumită perioadă a atribuțiilor de către funcționarul public și a plății drepturilor salariale de către autoritatea publică în care acesta activează. Suspendarea raporturilor de serviciu poate interveni în circumstanțe ce nu depind de voința părților, prin acordul părților sau la inițiativa uneia dintre părți.

Art.53 lit.lit.a) și c) din Legea nr.158/2008, statuează că raporturile de serviciu se suspendă de către autoritatea publică: a) dacă funcționarul public este arestat preventiv sau îi este aplicat arestul administrativ; c) în cazul recunoașterii în calitate de bănuit sau al emiterii în privința acestuia a unei ordonanțe de punere sub învinuire privind comiterea de către funcționarul public a unei infracțiuni care ar prejudicia imaginea, prestigiul, interesele legale ale autorității publice sau legate de exercitarea atribuțiilor funcției publice pe care o deține, pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești.

Prin urmare, potrivit normei de drept citate, raporturile de serviciu se suspendă de către autoritatea publică: în cazul recunoașterii în calitate de bănuit sau al emiterii în privința acestuia a unei ordonanțe de punere sub învinuire privind comiterea de către funcționarul public a unei infracțiuni care ar prejudicia imaginea, prestigiul, interesele legale ale autorității publice sau legate de exercitarea atribuțiilor funcției publice pe care o deține, până la rămânerea definitivă a

hotărârii judecătoreşti.

Din textul normei legale menționat, pentru survenirea, în sarcina autorității publice, a obligației de suspendare a raporturilor de serviciu cu funcționarul public, trebuie să fie prezente două condiții: - funcționarul public să dețină calitatea procesuală de bănuit, învinuit, şi această calitate să-i fie atribuită în cadrul unei cauze penale privind comiterea de către funcționarul public a unei infracțiuni care ar prejudicia imaginea, prestigiul, interesele legale ale autorității publice sau legate de exercitarea atribuțiilor funcției publice pe care o deține.

La caz, ordinul de suspendare din funcție a reclamantului Furtuna Vitalie cu nr.547 din 19 noiembrie 2018, a fost emis în temeiul prevăzut de art.53 lit.a) și c) din Legea nr.158/2008. Prin urmare, având în vedere că, temei de suspendare din funcție a reclamantului a servit faptul pornirii urmăririi penale în privința acestuia și arestării preventive a acestuia, prevederile art.55 a Legii nr.158/2008 Cu privire la funcția și statutul funcționarului public urmează a fi aplicate în coroborare cu art.39 al aceleași Legi și art.6 a Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și al instanțelor judecătorești.

În particular, art.6 alin.(1) a Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și al instanțelor judecătorești, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare.

În privința reclamantului nu a fost emisă sentința de achitare în legătură cu circumstanțele care au servit temei de suspendare a raporturilor de serviciu al acestuia, prin urmare, ultimul nu poate pretinde achitarea prejudiciului sub formă de salariu în temeiul Legii nr.1545/1998. Faptul că reclamantul parțial a fost scos de sub urmărire penală pe unele capete de acuzare, nu afectează legalitatea suspendării din funcție, deoarece chiar dacă reclamantul a fost condamnat definitiv pe un singur capăt de învinuire, autoritatea publică pârâtă nu a avut vreo altă opțiune legală decât cea aleasă de ultima, în exercitarea dreptului ei discreționar. Mult ca atât, ordinul de suspendare a raporturilor de serviciu al reclamantului Furtuna Vitalii nr.547 din *****, a obținut puterea lucrului decis în temeiul art.140 Cod administrativ, ceea ce impune respectarea principiului stabilității raporturilor juridice și, respectiv, nu permite discutarea acestuia în cadrul prezentului proces *****.

Ca consecință, decizia autorității publice pârâte privind respingerea cererii de calculare și achitare a salariului pentru perioada ***** – *****, este legală, deoarece reclamantul, fiind suspendat din funcție în legătură cu urmărirea penală, ulterior condamnat definitiv, nu deține temei legal să pretindă încasarea drepturilor salariale pentru respectiva perioada, deoarece legea nu oferă reclamantului un asemenea drept.

Invocarea de către reclamant a prevederilor hotărârilor Curții Constituționale nr.25 din 06.11.2014, precum și hotărârii Curții Constituționale din 10.10.2023, nu poate fi acceptată de către instanța de judecată, deoarece respective hotărâri al Înaltei Curți, nu sunt relevante speței reclamantului Furtuna Vitalii.

Conform art.16 alin.(1) al Codului administrativ, dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală.

Astfel, dreptul discreționar îi revine autorității publice doar atunci când i-a fost acordat de lege. În cazul de față, norma legală ce reglementează raportul juridic litigios, nu oferă autorității publice, care are calitatea de angajator al reclamantului o marjă de discreție sau dreptul de a opta între mai multe soluții corespunzătoare scopului legii, impunând doar o singură soluție – cea de

încetare a suspendării din funcție în legătură cu emiterea sentinței de condamnare și încetarea raporturilor de serviciu, fără achitarea drepturilor salariale pe perioada suspendării.

În context, concomitent, instanța va sublinia că, în practica Curţii Constituţionale, Înalta Curte a statuat că, deși legislația muncii permite anumite limitări ale drepturilor salariatului, totuși, ele trebuie să aibă o justificare, să fie necesare, să răspundă unui interes general... Întrucât acest drept nu este unul absolut, pe cale de consecință, se impune examinarea în cauză a respectării principiului proporționalității, o cerință imperativă necesar a fi respectată în cazurile de restrângere a exercițiului unor drepturi sau libertăți fundamentale ale omului, prevăzută de art.54 alin.(2) din Constituție (hotărârea Curţii Constituţionale nr.6 din 06 martie 2018, pct.72, 75).

La caz instanța consideră relevante prevederile art.29 alin.(1) - (2) din Codul administrativ, conform cărora, orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. (2) O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă.

Suplimentar, instanţa de judecată mai atenționează că, în practica Curţii Constituţionale s-a menționat că: „Încrederea în instituții, în general, în personalități politice şi figuri publice, semnifică așteptările cetățenilor ca acele persoane sau instituții să acționeze în beneficiul lor. Încrederea în instituții este parte a „capitalului social" alături de încrederea generalizată (în semeni) şi rețelele asociative în care sunt implicați indivizii. Liantul numit „încredere în instituțiile statului" îi face pe cetățeni să se implice mai mult în sfera vieții publice. De asemenea, nivelul de încredere a publicului în instituții are efecte asupra dezvoltării economice a societății. Deși are un grad foarte mare de relativitate, încrederea în unele instituții este semnificativ influențată de reprezentanții acestora" (Hotărârea Curţii Constituţionale nr.4 din 22 aprilie 2013, punctele 64-66).

În consecință, instanţa de judecată concluzionează că actele contestate de reclamant sunt legale și temei de anulare a acestora nu există.

În contextul celor relatate, instanța subliniază că, pentru a fi anulat un act administrativ, reclamantul exercitând dreptul său la acțiune, urmează nu doar la general să-și expună dezacordul cu activitatea administrativă, ci să-și întemeieze cererea de chemare în judecată pe prevederile exprese a legii: 1) în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii, să indice expres care anume norme legale, în viziunea lui, au fost încălcate; 2) în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței, urmează să facă referire la normele juridice care reglementează competența, astfel, încât să dovedească încălcarea acesteia; 3) în cazul în care invocă că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite, urmează să indice expres normele procedurale care au fost încălcate.

Actele contestate conține toate elementele obligatorii care condiționează legalitatea acestora, și anume: sânt indicate temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa; conțin motivarea în drept - temeiul legal pentru emiterea actului administrativ; motivarea în fapt - oportunitatea emiterii actului administrativ.

Alegațiile reclamantului consemnate în textul cererii de chemare în judecată , nu pot fi reținute de către instanța de judecată ca temei de anulare a actelor defavorabile contestate, deoarece reclamantul interpretează *lato sensu* normele pe cale le consideră relevante, iar scopul primordial al instituției contenciosului administrativ, după cum s-a invocat și *supra*, este

prestabilit de legiuitor și presupune contracararea abuzurilor şi exceselor de putere ale autorităţilor publice, ordonarea activităţii autorităţilor publice. Respectiv, ca acțiunea în contencios administrativ promovată de reclamant să fie pasibilă de admis, reclamantul urma să identifice pretinse ilegalități și/sau abuzuri admise de către pârât la emiterea actului contestat, ceea ce nu s-a identificat în speță. Or, actul emis și activitatea administrativă desfășurată de către autoritatea publică publică pârâtă sunt conforme legii, nefiind identificat de către instanța de judecată nici un abuz din partea autorității publice pârâte în desfășurarea activității administrative, care s-a finalizat cu emiterea refuzului defavorabil contestat de reclamant, deoarece actul defavorabil este legal.

Conform art.137 al Codului administrativ, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Dacă autoritatea publică poate decide discreționar şi doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale. Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare.

În esență dreptul discreționar al autorității publice este de a permite administrației să răspundă flexibil la diferite probleme. În acest fel, autoritatea publică poate lua decizii individuale în cadrul unui cadru legal, făcând astfel posibilă realizarea unui echilibru între obiectivul legal abstract şi circumstanțele reale a unei situații concrete. În special, discreția oferă un loc pentru un test de rapiditate şi echitate. La discreția administrației, trebuie să fie determinată o consecință legală din mai multe măsuri posibile, permise în fiecare caz.

Autoritatea publică are posibilitatea de a alege o măsură, în baza dreptului discreționar, autoritatea publică are o marjă de apreciere şi trebuie să încorporeze propriile considerente de oportunitate în decizia sa. Termeni precum „poate” sau „este autorizat” în normele legale indică o astfel de latitudine. Respectiv, autoritatea trebuie să-şi exercite întotdeauna discreția, așa cum solicită legiuitorul.

Potrivit art.225 alin.(2) Cod administrativ, verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Prin prisma prevederilor Codului administrativ, instanțele de judecată nu doar verifică legalitatea unui act administrativ, ci realizează verificarea exercitării de către autoritatea publică a întregii activități, a dreptului discreționar. Prin dreptul discreționar al autorității publice se subînțelege puterea de care dispune autoritatea publică, în baza legii, să hotărască fie necesitatea actului însuși, fie cuprinsul lui, fie momentul adoptării lui, în funcție de interesul general pe care trebuie să-l satisfacă continuu și permanent serviciul public.

În consecință, analizând normele legale în coraport cu circumstanţele faptice stabilite, precum și criticele aduse actului contestat de către reclamant întru anularea acestuia în coraport cu contraargumentele aduse de către autoritatea publică pârâtă întru justificarea legalității actului emis, instanța de judecată conchide că, actele contestate, sunt legale și temei de anulare a acestora, nu există.

Din coroborarea prevederilor Codului administrativ rezultă că, actul administrativ individual constituie un act juridic, adoptat sau emis de către o autoritate/instituție publică constituită în condițiile legii, prin care se asigură realizarea sarcinilor ce revin acesteia.

Definiția actului administrativ individual, așa cum este prevăzut în Codul administrativ, face trimitere la puterea de care se bucură autoritatea publică pentru a emite acte administrative individuale, în realizarea competenței sale. Aceasta presupune că, organele administrative își desfășoară întreaga activitate prin prisma regimului de putere publică, în virtutea căreia, pentru realizarea competențelor și sarcinilor impuse administrației publice prin prevederile legale, pot adopta/emite acte administrative individuale cu forță juridică obligatorie.

Regimul de putere publică, respectiv, toate competențele și prerogativele stabilite în sarcina administrației de stat prin normele constituționale și infra constituționale, în scopul promovării și ocrotirii interesului public, este acceptată ca o condiție definitorie a actului administrativ individual. Or, așa cum rezultă din prevederile legale menționate supra, regimul de putere publică al actelor administrative individuale nu este unul arbitrar, ci unul de legalitate.

Pe cale de consecință, actul administrativ individual, emis de către o autoritate publică, în temeiul și pentru realizarea puterii publice, are ca finalitate executarea în concret a legii, pentru satisfacerea unui interes public, care vizează ordinea de drept și democrația constituțională, garantarea drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor, satisfacerea nevoilor sociale, realizarea competențelor autorităților publice.

Prin definiție, actul administrativ se caracterizează printr-o triplă prezumție: prezumția de legalitate, prezumția de autenticitate și prezumția de veridicitate, trăsături ce îi conferă forță juridică de a fi executat în mod obligatoriu.

Referindu-se la prezumția de legalitate, se reține că conform prevederilor Constituției, Republica Moldova este un stat de drept. Exigențele statului de drept, în principal, presupun asigurarea legalității, securității juridice, interzicerea arbitrariului. Un stat de drept este un stat guvernat de lege, iar o caracteristică esențială a statului guvernat de lege este axat pe principiul legalității activității autorităților publice.

La rândul său, principiul legalității este unul dintre fundamentele autorității publice și față de care se subordonează autoritatea publică. Respectarea acestui principiu, de către autorități, presupune supunerea acestora ierarhiei normelor juridice.

Prin principiul legalității se subînțelege regula fundamentală a dreptului, în virtutea căreia toate organele statului, organizațiile obștești, funcționarii și cetățenii sunt obligați să respecte strict legile și celelalte acte normative adoptate/emise de către autorități, ce reglementează/instituie raporturile sociale la care participă.

Subsecvent, legalitatea actului administrativ individual presupune atât supremația legii pentru subiecții de drept vizați, cât și temeiul legal de acțiune în limitele legii a acestor subiecți.

Astfel, pentru a fi legal, un act administrativ individual trebuie să fie emis de către autoritatea responsabilă, prin procedura legală prescrisă și în formă corectă și nu poate să conțină nici un defect de substanță. Dacă una din aceste cerințe nu este îndeplinită, actul administrativ este ilegal. Legalitatea actului administrativ se apreciază în raport cu dispozițiile legale existente la momentul emiterii actului administrativ.

Ca și concluzie se poate menționa că, prezumția de legalitate este acea calitate a actului administrativ de a corespunde legii în accepțiunea *lato sensu*. În consecință, administrația nu poate acționa arbitrar, ci după anumite reguli expres stabilite de lege, prin care se reglementează procedurile administrative ce trebuie respectate și urmate.

Din cele menționate supra, condițiile de legalitate ale actelor administrative sunt: - actul

administrativ individual trebuie emis/adoptat în baza și în vederea executării legilor (Constituția, legile organice, legile ordinare, hotărârile de Guvern, actele administrative emise de alte autorități ale administrației publice cu forță juridică superioară); - actul administrativ individual trebuie emis/adoptat doar în limitele competenței conferite de lege respectivelor organe sau autorități publice; competența reprezintă ansamblul atribuțiilor delegate prin lege; - actul administrativ trebuie emis/adoptat cu respectarea operațiunilor administrative, condițiilor de formă și procedură prescrise de lege; - actul administrativ trebuie emis/adoptat în vederea realizării unui scop licit; - actul administrativ trebuie să fie oportun, adică să corespundă situației de fapt.

Astfel, principiul legalității actului administrativ individual și a autorității publice, ca atare, generează cel puțin două obligații evidente: obligația de conformare la lege și obligația de a asigura aplicarea legii.

În contextul celor relatate, instanța subliniază că natura juridică a actelor administrative individuale este guvernată, a priori, de principiul legalității. În cazul nerespectării condițiilor de legalitate la emiterea actului administrativ individual, ca sancțiune intervine nulitatea sau ilegalitatea acestora.

Prin urmare, nulitatea/ilegalitatea unui act administrativ individual, intervine în situațiile în care actul este afectat de unele vicii sub aspectul legalității. Cauzele nulității vizează nelegalitatea actului administrativ, în sensul încălcării condițiilor de fond, formă și procedură prevăzute de lege pentru valabilitatea sa, precum și netemeinicia actului, adică aplicarea eronată a legii la situația de fapt stabilită prin actul administrativ. Deci, actul administrativ individual nul se caracterizează prin lipsa unuia, unora sau tuturor elementelor sale esențiale, fără de care actul nu poate exista.

Prezumția de autenticitate reprezintă trăsătura actului administrativ care prezumă calitatea actului de a fi emis de autoritate evocat prin forma sa exterioară (ștampilă, antet, semnături etc.).

Prezumția de veridicitate exprimă calitatea actului administrativ de a corespunde adevărului, de a corespunde, prin fondul său, întrutotul voinței emitentului.

Prin urmare, instanța subliniază că înlăturarea prezumției de legalitate, de care beneficiază actele contestate de către reclamantul Furtuna Vitalii, ca și toate actele administrative, doar în baza dezacordului reclamantului cu răspunsul oferit, în lipsa unor temeiuri legale și probe relevante(art.93 alin.(1) Cod administrativ), este contrară principiului legalității, deoarece este de natură să submineze însăși autoritatea actului administrativ.

Ca consecință, instanța de judecată conchide că acțiunea reclamantului Furtuna Vitalii urmează a fi respinsă, or, actele contestate sunt conforme legii, iar legalitatea acestora, lasă fără conținut cerința de obligare a emiterii actului favorabil, deoarece doar ilegalitatea actului contestat condiționează admiterea și cerinței de obligare a emiterii actului favorabil.

În privința cerinței privind repararea prejudiciului moral s-a emis un act judecătoresc de dispoziție separat – încheiere de inadmisibilitate din 10.03.2026(f.d.174-175).

În temeiul prevederilor art.art.224 alin.(1) lit.f), 232 din Codul administrativ al Republicii Moldova, art.art.239-241 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E:

Acțiunile în contencios administrativ ale reclamantului Furtuna Vitalii împotriva Curții de Apel Centru privind anularea în parte a actului administrativ individul defavorabil – ordinului nr.***** din ***** ”privind încetarea suspendării din funcție și raporturilor de serviciu”; privind

anularea în tot a actului administrativ individual defavorabil – refuzului nr.4-35/12-3625 din 26.12.2023; privind anularea deciziei adoptate în procedura prealabilă – nr.4-35/4-140 din 22.01.2024; obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil privind recalcularea și achitarea lui Furtuna Vitalii a diferenței salariale pentru perioada absenței forțate de la muncă (suspendării din funcția de **********al **********Curții de Apel Chișinău), pentru perioada ***** – *****, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Centru (adresa: mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare și Sfânt nr.162).

Judecător Liudmila Holeviţcaia